

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 6P/6/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5311205743
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Richard Golis
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2013:5311205743.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca v konaní pred samosudcom Mgr. Richardom Golisom, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: G. E., nar. XX.X.XXXX a H. E., nar. XX.X.XXXX, oboch bytom u matky, štátnych príslušníkov Slovenskej republiky, zastúpených súdom ustanoveným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, za účasti rodičov maloletých detí: otca a súčasne navrhovateľa J. E., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX F.S. XXX, štátneho príslušníka Slovenskej republiky, právne zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Celestínom Stehurom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie Ul. Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca a matky C. E., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom S.X. XXX/XX, XXX XX Č. - N. P., štátnej príslušníčky Slovenskej republiky, právne zastúpenej splnomocneným zástupcom Mgr. Michalom Durajom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie Sládkovičova 1700, 022 01 Čadca a ďalej za účasti plnoletej J. E., nar. XX.X.XXXX, trv. bytom S. XXX/XX, XXX XX Č. - N. P., štátnej príslušníčky Slovenskej republiky, ako odporkyne, v konaní zastúpenej svojou matkou C. E., rod. R., ako splnomocnenou zástupkyňou, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti a na zníženie výživného na plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti G. E., nar. XX.X.XXXX a H. E., nar. XX.X.XXXX z a m i e t a .

Súd s účinnosťou od 01. septembra 2012 z n i ž u j e výživné, ktoré je povinný platiť navrhovateľ odporkyni, plnoletej J. E.Í., nar. XX.X.XXXX, určené naposledy rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 16P/110/2010-48 zo dňa 02.7.2010, zo sumy 100,- eur mesačne na sumu zodpovedajúcu výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne a vo zvyšku návrh navrhovateľa proti odporkyni z a m i e t a .
Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na Okresnom súde Čadca dňa 20.6.2011 otec maloletých detí ako navrhovateľ požiadal súd s účinnosťou od 01.7.2011 o zníženie výživného, ktoré je povinný platiť na maloleté deti G. E., nar. XX.X.XXXX a H. E., nar. XX.X.XXXX ako aj na svoju v čase podania návrhu na súd už plnoletú dcéru J. E., nar. XX.X.XXXX, určeného naposledy rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 16P/110/2010-48 zo dňa 02.7.2010 (právoplatného dňa 19.7.2010) zo sumy 100,- eur mesačne na minimálnu sumu po 26,- eur mesačne na každé dieťa. V odôvodnení svojho návrhu otec uviedol, že v súčasnosti je nezamestnaný a okrem dávky v hmotnej núdzi 62,- eur nemá žiadny príjem, ani žiadny majetok, z ktorého by mohol platiť výživné, na ktoré sa zaviazal. Býva u svojej matky a peniaze na výživné si požičiava od svojho brata. Takáto situácia je však pre neho neúnosná.

Matka maloletých detí sa k cit. návrhu otca na výzvu súdu písomne vyjadrila podaním podaným na súde dňa 15.7.2011. Uviedla, že od 27.11.2010 s manželom nežijú v spoločnej domácnosti - po tom, ako bolo voči nemu začaté trestné stíhanie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods.1, ods.2 písm. b) Trestného zákona a do 23.3.2011 bol vo väzbe. Na jej návrh Okresný súd Čadca

uznesením pod sp. zn. 10C/187/2010 zo dňa 09.12.2010 nariadil predbežné opatrenie, ktorým otcovi maloletých detí uložil, aby dočasne nevstupoval do bytu v jej výlučnom vlastníctve (titulom darovacej zmluvy z r. 2009 - podľa zistenia súdu prostredníctvom verejného katastrálneho portálu, z výpisu z LV č. XXXX pre kat. úz. Čadca), v ktorom dovtedy spolu bývali. Stará sa sama o tri nezaopatrované deti, vrátane plnoletej dcéry J., študujúcej vo štvrtom, maturitnom, ročníku strednej školy. Jej príjmom je príspevok na opatrovanie vo výške 256,17 eur mesačne; zabezpečuje osobnú starostlivosť o zdravotne ťažko postihnutého maloletého syna účastníkov H., so zistenou mierou funkčnej poruchy 90 %, na ktorého ďalej okrem štátnych príspevkov na hygienu (17,19 eur) a prevádzku motorového vozidla (30,93 eur) ďalej dostáva i príspevok od nadácie Dobrý anjel vo výške pohybujúcej sa okolo 100,- eur. Má vysoké výdavky na náklady bývania a domácnosti, v ktorej býva spolu s deťmi - na úhrady spojené s užívaním bytu 213,11 eur mesačne, na elektrinu 41,- eur, internet 10,- eur mesačne, telefón 30,- eur mesačne - zvýšené výdavky sú spôsobené nevyhnutnosťou styku s lekármi, na objednávanie vyšetrení, na styk so školou. Uhrádza ročne poplatky za odpad 92,23 eur, daň z bytu 10,62 eur. Ako podstatné pravidelné výdavky spojené s výživou syna H. deklarovala mesačné výdavky na stravu 50,- eur, obedy v škole 20,60 eur, na benzín na cestu do školy 120,- eur a ďalšie výdavky v škole, na drogériu a oblečenie, ročne najmä výdavky zákonného poistenia auta 98,98 eur, opravu auta 253,- eur, na syna G. obdobne mesačné výdavky na stravu 50,- eur, obedy v škole 22,- eur, cestovné do školy 15,- eur, ďalšie výdavky v škole 22,- eur a okrem výdavkov na drogériu a oblečenie najmä zvýšené výdavky spojené so zhoršeným zdravotným stavom maloletého (problémy so žalúdkom) 30,- eur mesačne a výdavky spojené s návštevou futbalového krúžku a na dcéru J. obdobne výdavky na stravu, oblečenie a školu ako v prípade maloletého G., okrem toho zvýšené výdavky na školské potreby a pomôcky 30,- eur mesačne, za doučovanie anglického jazyka 83,- eur mesačne, za lieky 32,10 eur a telefón 7,- eur, ročne ďalej suma na úhradu nákladov stužkovej 100,- eur a na okuliare 57,62 eur. Otec maloletých detí svoju vyživovaciu povinnosť plní nepravidelne. Poukázala na jeho vek, zdravotný stav a odbornú kvalifikáciu, keď je vyučený poľnohospodár, má však najmä minimálne 15 ročnú prax v stavebníctve, v ktorom odbore v minulosti spolu so svojim bratom i podnikal, odmietajúc preto jeho tvrdenie, že je odkázaný na sociálne dávky a nie je v jeho schopnostiach a možnostiach zabezpečiť si príjem potrebný na plnenie svojej zákonnej vyživovacej povinnosti k deťom. Naopak matke maloletých detí v možnosti zamestnania sa bráni objektívna skutočnosť - zdravotný stav maloletého syna H., pričom správanie navrhovateľa - otca detí spôsobilo, že celá ťarcha permanentnej osobnej starostlivosti o deti a domácnosť zostala len na matke; matka maloletých detí potom v ďalšom priebehu konania aktualizovala (a dostatočne osvedčila predložením listinných dôkazov) svoje pomery a pomery maloletých detí, korešpondujúce s obsahom cit. písomného vyjadrenia s tým, že osvedčila postupné zvyšovanie jednotlivých nákladov v rámci všeobecného rastu životných nákladov.

Po tom, ako súd vo veci vykonal nevyhnutné procesné úkony potrebné pre prípravu prejednaní a rozhodnutia veci (vrátane ustanovenia kolízneho opatrovníka maloletým deťom na zastupovanie v konaní, ktorého požiadal o prešetrovanie súčasných pomerov v rodine účastníkov), na výsledky dokazovania vykonaného na pojednávaniach vo veci samej dňa 20.9.2011, 22.5.2012, 19.6.2012, 30.10.2012 a 26.02.2013 a zistený skutkový stav súd na právne posúdenie návrhu otca maloletého ako navrhovateľa aplikoval ustanovenia zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („Zákon o rodine“) - konkrétne ustanovenia § 36 ods.1 v spojení s ust. §§ 24 a nasl. Zákona o rodine a ust. §§ 62 a nasl. Zákona o rodine, upravujúcimi vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom, v spojení so spoločnými ustanoveniami §§ 75 a nasl. Zákona o rodine, rozlišujúc pritom medzi časťou uplatneného nároku o zníženie výživného na maloleté deti (v ktorom prípade súd nie je návrhom viazaný) a o zníženie výživného na plnoletú dcéru - odporkyňu J. E. (v ktorom prípade naopak na rozhodnutie súdu je nevyhnutný návrh, ktorým je súd viazaný), vychádzajúc z pomerov zistených za rozhodné obdobie uplatneného nároku v čase rozhodnutia (§ 154 ods.1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov - „OSP“) a zisťujúc ich porovnaním s pomermi v čase posledného predchádzajúceho cit. rozhodnutia súdu o výživnom i s prihliadnutím na všeobecný vývoj životných nákladov, či došlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu posledného právoplatného rozhodnutia súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k deťom - maloletým i plnoletému (§ 78 ods.1, ods.3 Zákona o rodine v spojení s ust. § 163 ods.1, ods.2 OSP), posudzujúc na základe účastníkmi predložených a súdom zabezpečených listinných dôkazov a správ, vrátane vyjadrenia ustanoveného kolízneho opatrovníka maloletých detí, vyjadrenia všetkých účastníkov, najmä oboch rodičov o ich pomeroch a pomeroch ich maloletých detí, v prospech a so zreteľom na najlepší záujem maloletého dieťaťa (ust. čl. 3 ods.1 a súvisiacich ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, prijatého v New Yorku 20. novembra 1989, ktorého signatárom je i Slovenská republika, uverejneného v našej zbierke zákonov oznámením FMZV č. 104/1991 Zb., tiež čl. 41 v spojení s čl. 7

ods.5 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení a ust. §§ 28 a nasl., §§ 62 a nasl. Zákona o rodine).

Kolízny opatrovník maloletých detí vo svojej písomnej správe zo dňa 18.7.2011 opísal pomery matky a maloletých detí zhodne s citovaným písomným vyjadrením matky maloletých detí a navrhol návrh otca na zníženie výživného zamietnuť.

Navrhovateľ bol od 24.02.2011 do 08.02.2012 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je poberateľom podpory v nezamestnanosti, poberal dávku v hmotnej núdzi od 01.4.2011 do 31.12.2011 vo výške 62,50 eur mesačne, v januári 2012 125,57 eur a od 01.02.2012 opäť vo výške 62,50 eur mesačne. Podľa písomnej správy príslušným úradom mu boli sprostredkované dve vhodné zamestnania - nebol však ani v jednom prípade prijatý zamestnávateľom, pre nespĺňanie pracovných podmienok. Naposledy pracoval u zamestnávateľa LYRA STAV, s.r.o., so sídlom vo Frýdlante n/O., pracovný pomer ukončil dohodou. Podľa vyjadrenia navrhovateľa počas evidencie vykonával verejnoprospešné práce, zarobil 120,- eur mesačne. Takisto tvrdil, že jeho posledným zamestnávateľom bola spoločnosť LYRA STAV, s.r.o., kde pracoval ako pomocný robotník na stavbe, ktorá však skrachovala a odvtedy nepracuje (matka maloletých detí na pojednávaní tvrdila, že sa jednalo o firmu navrhovateľovho brata, v ktorej pracovali spoločne, koncom r. 2008 však mali nedorozumenia - navrhovateľov brat sa mal o ňom vyjadriť, že je lajdák, ktorého podporovať nebude, čím matka maloletých detí spochybnila i tvrdenia navrhovateľa, že mu brat požičiava na výživné, domnievajúc sa, že navrhovateľ v určitých obdobiach pracuje, čo usúdila z jeho nepravidelných platieb výživného na deti a tiež jej to potvrdil maloletý syn Dominik, ktorý počas prázdnin v auguste 2012 mal ísť pracovať na brigádu spolu s otcom). Podľa údajov verejného živnostenského registra navrhovateľ súkromne podnikal v odbore stavebných prác v období od 28.7.1993 do 26.5.1999. Na pojednávaní tvrdil, že má i zdravotné problémy - jeho zdravotný stav (mal prasknutý žalúdočný vred) mu neumožňuje vykonávať ťažšiu prácu - svoje tvrdenie však v priebehu konania nepreukázal (matka maloletých detí potvrdila, že otec detí bol skutočne v r. 2007 operovaný na prasknutý žalúdočný vred, riadne sa však neliečil a zdravotné problémy a bolesť potláčal alkoholom). Na pojednávaní dňa 30.10.2012 potvrdil, že v súčasne prebiehajúcim trestnom konaní vo veci zanedbania povinnej výživy uznal svoj dlh na výživnom voči deťom vo výške presahujúcej 4.500,- eur. Takisto potvrdil, že v lete bol na brigáde, kde mal zarobiť 600,- eur, potvrdil i pracovnú ponuku z Nemecka na prácu s vysokozdvížným vozíkom.

Matka maloletých detí je nezamestnaná, nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, zabezpečuje celodennú riadnu starostlivosť o postihnutého syna H.. Jej vlastným príjmom je príspevok za opatrovanie, od 01.7.2011 zvýšený na sumu 261,12 eur mesačne. Pri neplnení vyživovacej povinnosti otcom detí matka poberala náhradné výživné. Sama trpí zdravotnými problémami, je v starostlivosti neurologickej ambulancie.

Maloletý H. E., nar. XX.X.XXXX je podľa predloženého posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca zo dňa 19.5.2008 považovaný za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, s mierou funkčnej poruchy 90 %, so sociálnymi dôsledkami v oblasti mobility a orientácie, pohybujúci sa s pomocou invalidného vozíka a v dôsledku narušenej orientačnej schopnosti a narušenej dorozumievacej schopnosti z dôvodu ťažkej mentálnej retardácie odkázaný na celodenné, osobné a riadne opatrovanie, ktoré zabezpečuje jeho matka. Posudok tiež konštatuje zvýšené výdavky súvisiace s hygienou, opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, čiastočne kompenzované prostredníctvom peňažných príspevkov za opatrovanie, na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou, na zaobstaranie a opravu pomôcky - mechanického vozíka a na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Navštevoval Špeciálnu základnú školu v F. X. H., od školského roku 2011/2012, takisto v aktuálnom školskom roku 2012/2013 podľa predložených potvrdení navštevuje Súkromnú základnú školu s materskou školou pre žiakov a deti s autizmom v Ž. - L., v rozsahu 20 h týždenne, za poplatok 20,- eur mesačne. Na vyučovanie ho vozí matka, ktorá má tiež zvýšené výdavky súvisiace s nákladmi zdravotníckej starostlivosti o postihnutého syna, ktorý je v pravidelnej starostlivosti viacerých odborných ambulancií - v zmysle matkou predložených lekárskeho správ a potvrdení.

Maloletý G. E., nar. XX.X.XXXX je študentom Strednej školy drevárskej v F. X. F., v školskom roku 2011/2012 v 2. ročníku. Má zdravotné problémy - je alergik a astmatik, podľa predložených lekárskeho správ v starostlivosti gastroenterologickej ambulancie - s odporúčením racionálnej stravy a dlhodobým užívaním probiotík; absolvuje tiež kontrolné vyšetrenia v ortopedickej ambulancii.

Odporkyňa, plnoletá dcéra navrhovateľa J. E. úspešným zložením maturitnej skúšky v školskom roku 2011/2012 ukončila stredoškolské štúdium na Obchodnej akadémii v Č.. V akademickom roku 2012/2013 bola prijatá na vysokoškolské bakalárske štúdium externou formou na Vysokej škole ekonómie a manažmentu verejnej správy v L., v študijnom programe manažment malého a stredného

podnikania v regiónoch. Vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 30.10.2012 okrem potvrdenia o návšteve školy deklarovala svoje zvýšené výdavky súvisiace s prípravou na skúšky a štúdiom, vrátane školného za jeden akademický rok vo výške 1.000,- eur, ktoré výdavky čiastočne pokryla i z vlastného príjmu zo zahraničnej brigády počas letných prázdnin pred nástupom do školy, kde zarobila 500,- eur. Matka jej prispela na úhradu školného sumou 200,- eur, okrem toho jej pomáha umožnením bývania v spoločnej domácnosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca rozhodol o zániku nároku na náhradné výživné i o odňatí prídavku na dieťa - plnoletú J. E., nar. XX.X.XXXX od 01.9.2012 z dôvodu ukončenia štúdia na strednej škole. Od 29.10.2012 bola odporkyňa evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca. Podľa predloženého potvrdenia Ministerstva vnútra SR, Prezídia Policajného zboru SR bola odporkyňa dňom 01.02.2013 prijatá do zamestnania u tohto zamestnávateľa (jej dohodnutá mzda by podľa vyjadrenia jej matky ako splnomocnenej zástupkyne na pojednávaní dňa 26.02.2013 mal predstavovať okolo 600,- eur mesačne). Lekárskym potvrdením doložila zdravotné problémy vyžadujúce pravidelnú starostlivosť ortopedickej ambulancie.

Pripojením spisu Okresného súdu vo veci sp. zn. 16P/110/2010 súd zistil, že pred začatím konania v tejto prejednávanej veci naposledy súd konal a rozhodol o úprave rozsahu vyživovacej povinnosti otca k vtedy trom maloletým deťom J., G. C. H. cit. rozsudkom č. k. 16P/110/2010-48 zo dňa 02.7.2010 (právoplatným dňa 19.7.2010), ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej boli všetky tri maloleté deti ponechané v osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať od 03.6.2010 na ich výživu v sume po 100,- eur mesačne na každé dieťa, spolu so záväzkom splácania zameškaného výživného vo výške po 30,- eur na každé dieťa. Z pripojeného spisu (zo správy kolízneho opatrovníka maloletých detí) súd zistil, že v čase vyhlásenia cit. rozsudku maloletá J. bola študentkou Obchodnej akadémie v Č., maloletý G. žiakom 8. ročníka Základnej školy na K. N. Y. Č. a maloletý H. žiakom 5. ročníka Špeciálnej základnej školy v F. X. H.. Matka maloletých detí poberala i v tom čase príspevok za opatrovanie zdravotne ťažko postihnutého maloletého syna H.. Medzi rodičmi dochádzalo k nezhodám z dôvodu požívania alkoholických nápojov otcom. Otec maloletých detí mal pracovať v Českej republike, s nezisteným príjmom. Jeho príjem zistený u posledného evidovaného zamestnávateľa na Slovensku (Juraj Polák - POLSTAV), u ktorého pracoval na základe dohody o vykonaní práce, bol v marci 2010 vo výške 311,70 eur a v apríli 2010 (do 18.4.2010) 166,30 eur.

Podľa zistenia súdu pripojením spisu sp. zn. 6C/89/2010 Okresný súd Čadca rozsudkom č.k. 6C/89/2010-215 zo dňa 04.5.2012 (právoplatným dňa 13.6.2012) na návrh navrhovateľky C. E. rozviedol jej spoločné manželstvo s odporcom J. E., uzavreté dňa 03.10.1992, na čas po rozvode zveril maloleté deti G. E., nar. XX.X.XXXX a H. E., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matke a otca počnúc právoplatnosťou rozsudku zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletých sumou po 110,- eur mesačne na každé dieťa. V prípade maloletých detí G. C. H. ide preto o tento citovaný rozsudok, ktorý je v čase vyhlásenia rozsudku súdu v tejto prejednávanej veci posledným právoplatným rozhodnutím o úprave rozsahu zákonnej vyživovacej povinnosti navrhovateľa ako otca k maloletým deťom G. C. H., naopak vo vzťahu k plnoletej dcére J. ním zostáva cit. rozsudok č. k. 16P/110/2010-48 zo dňa 02.7.2010. Pripojením spisu Okresného súdu Čadca v trestnej veci vedenej proti navrhovateľovi pod sp. zn. 3T/23/2011 súd zistil, že okresný súd právoplatným rozsudkom č.k. 3T/23/2011-158 zo dňa 23.02.2011 uznal navrhovateľa ako obvineného vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods.1, ods.2 písm. b) Tr. zákona, odsúdil ho na trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov, s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu 24 mesiacov a súčasne mu uložil ochranné protialkoholické ambulantné liečenie. Podľa súdom vyžiadaného oznámenia lekárky MUDr. Anny Glamošovej, v ktorej ambulancii navrhovateľ mal vykonávať súdom nariadenú liečbu, bol navrhovateľ v ambulancii naposledy vyšetrený v auguste 2011, nevie sa preto vyjadriť k jeho aktuálnemu zdravotnému stavu.

Nakoniec pripojením ďalšieho spisu Okresného súdu Čadca v trestnej veci vedenej proti navrhovateľovi pod sp. zn. 2T/22/2012 súd zistil, že na hlavnom pojednávaní dňa 21.01.2013 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým navrhovateľa a otca maloletých detí J. E. uznal za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods.1,3 písm. b) Tr. zákona, za čo ho odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky; podľa zistenia súdu v tejto prejednávanej veci - nahliadnutím a oboznámením obsahu spisu sp. zn. 2T/22/2012 na pojednávaní dňa 26.02.2013, cit. rozsudok súdu v trestnej veci v tom čase ešte nenadobudol právoplatnosť.

Základným hmotnoprávnym predpokladom zmeny predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým rozhodol o výživnom pre maloleté i plnoleté dieťa (určením jeho výšky ako minimálneho rozsahu zákonnej vyživovacej povinnosti rodiča) je v zmysle ust. § 78 ods.1, ods.3 Zákona o rodine v spojení s ust. § 163 ods.1, ods.2 OSP preukázanie takej zmeny pomerov v časovom období od posledného

predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia o výživnom, ktorá jeho zmenu odôvodňuje - v konaní o výživnom na maloleté deti, ako už je skôr uvedené, vždy pritom prihládajúc na medzinárodnými dohovormi, Ústavou Slovenskej republiky a Zákonom o rodine chránený a preferovaný najlepší záujem oprávneného maloletého dieťaťa. Existenciu tohto predpokladu súd zisťuje a posudzuje komplexne (najmä prostredníctvom porovnania pomerov účastníkov, z ktorých vychádzal súd v predchádzajúcom rozhodnutí o výživnom s pomermi zistenými v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu v prejednávanej veci a k tomuto okamihu, v zmysle ust. § 154 ods.1 OSP), na základe objektívnych i subjektívnych okolností na strane všetkých zainteresovaných účastníkov, tzn. tak na strane oprávnených detí, ako aj na strane oboch rodičov ako povinných, s prihliadnutím i na všeobecný vývoj životných nákladov (§ 78 ods.3 Zákona o rodine). I keď Zákon o rodine takto výslovne v ust. § 78 ods.1 zmenu pomerov ako hmotnoprávny predpoklad zákonom pripustenej zmeny právoplatného súdneho rozhodnutia o výživnom nedefinuje, nepochybne na druhej strane i z hľadiska právnej istoty založenej právoplatným rozhodnutím súdu (k tomu napr. rozhodnutie publikované vo vtedajšej Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov pod č. R 2/1974) nemôže ísť o akúkoľvek zmenu okolností majúcich vplyv na posúdenie osobných a majetkových pomerov účastníkov, ale naopak musí ísť o takú zmenu, ktorá je závažnejšieho a trvalejšieho rázu a ktorú možno preto podľa názoru súdu charakterizovať ako kvalifikovanú alebo podstatnú zmenu pomerov (tak, ako to možno vyvodíť i z ust. § 163 ods.1 OSP).

Súd po takomto komplexnom posúdení pomerov všetkých účastníkov konštatuje, že pomery navrhovateľa ako otca vo vzťahu k dvom mladším, maloletým deťom boli v priebehu konania v tejto prejednávanej veci súbežne skúmané a posudzované súdom v konaní o rozvod manželstva rodičov a úpravu pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode pod sp. zn. 6C/89/2010 a Okresný súd Čadca rozsudkom č.k. 6C/89/2010-215 zo dňa 04.5.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.6.2012 rozhodol nie o znížení, ale naopak ešte zvýšení výživného na obe maloleté deti z doterajšej sumy 100,- eur na 110,- eur mesačne na každé dieťa.

Vykonaným dokazovaním v tejto veci neboli zistené žiadne skutočnosti, nasvedčujúce na podstatnú (nepriaznivú) zmenu pomerov na strane otca maloletých detí v krátkom období nasledujúcom po právoplatnosti cit. rozsudku č.k. 6C/89/2010-215, tzn. po 13.6.2012 až do vyhlásenia tohto rozsudku v tejto prejednávanej veci, ktorá by odôvodňovala prípadnú opätovnú zmenu výšky výživného na maloleté deti - toľko jeho znížením. Práve naopak, otec maloletých detí v tomto období na jednej strane preukázane sa už naďalej neuchádzal o zamestnanie prostredníctvom úradu práce, sám však potvrdil zárobok z brigády v letnom období i perspektívu možného zamestnania v zahraničí.

Navrhovateľ ako otec maloletých detí (takisto otec plnoletého dieťaťa so zákonnou vyživovacou povinnosťou podľa §§ 62 ods.1 a nasl. Zákona o rodine), hoci určitý súdom v tejto prejednávanej veci posudzovaný čas, po podaní návrhu v tejto veci na súd a predchádzajúci rozhodnutiu o výživnom cit. rozsudkom č.k. 6C/89/2010-215 bol formálne evidovaný príslušným úradom ako uchádzač o zamestnanie, túto skutočnosť súd samu osebe neposúdil ako dôvod pre akékoľvek zníženie výživného na deti a teda v neprospech sledovaného a súdom chráneného najlepšieho záujmu najmä maloletých detí, prihládajúc pritom na jednej strane na protiprávne konanie navrhovateľa a otca detí s vyživovacou povinnosťou, v dôsledku ktorého bol opakovane trestne stíhaný (istý čas i väzobne) a odsúdený v trestnom konaní, v prvom z oboch vymenovaných prípadov už právoplatne (súd v občianskoprávnom konaní je rozhodnutím súdu v trestnom konaní vo výrokoch o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, viazaný za podmienok ust. § 135 ods.1 OSP) na podmienený trest odňatia slobody - nehovoriac už o tom, že objektom jeho protiprávneho konania v prvom prípade násilného charakteru bola matka detí - sama zvýšeným úsilím a nepochybne i prinášaním obetí zabezpečujúca riadnu osobnú starostlivosť, výchovu i výživu detí, obzvlášť za sťažených podmienok pri starostlivosti o ťažko zdravotne postihnutého maloletého syna účastníkov H., zatiaľ čo otec po celý súdom v tejto veci posudzovaný čas v plnení svojich zákonných rodičovských povinností k deťom zlyháva, ako vyplýva nielen z dokazovania v tejto veci, ale i z odôvodnenia cit. rozsudkov súdu v predchádzajúcich občiansko-právnych i trestných konaniach. Na druhej strane súd nevyhnutne prihliadal i na preukázane zvýšené a nie znížené výdavky na výživu všetkých oprávnených detí v posudzovanom období, osobnú starostlivosť matky o maloleté deti, osobitne o maloletého H. a tým objektívne obmedzené možnosti získania jej iného vlastného príjmu, okrem opatrovateľského príspevku a nakoniec na dostatočne v tomto konaní i ostatných zmienených súdnych konaniach vykonaným dokazovaním preukázané reálne schopnosti a možnosti otca detí ako povinného získať výkonom pracovnej činnosti dostatočný príjem na plnenie si vyživovacej povinnosti k deťom v súdom naposledy určenom rozsahu bez toho, aby bol pritom odkázaný na sociálne dávky.

Nejestvuje potom zákonom akceptovateľný dôvod, aby tieto významné a chráneného záujmu najmä maloletých detí natoľko nepriaznivo sa dotýkajúce okolnosti súd vyhodnotil v prospech otca detí ako povinného a naopak nevyhnutne v neprospech matky maloletých detí a v konečnom dôsledku najmä v

neprospech detí ako oprávnených. Súd preto takéto konanie otca detí pre potreby posúdenia predmetu tohto občianskoprávneho konania (vo veci starostlivosti o maloleté deti i v konaní o výživné na plnoleté dieťa) hodnotil v zmysle ust. § 75 ods.1 veta druhá Zákona o rodine, tzn. ako konanie, ktorým sa ako povinný z titulu zákonnej vyživovacej povinnosti voči deťom bez dôležitého dôvodu vzdáva možnosti zabezpečenia si primeraného legálneho a riadne dokladovaného príjmu, resp. berie na seba neprímerané riziká (i svojim protiprávnym konaním) s nepriaznivými dôsledkami na jeho majetkové pomery a plnenie si zákonnej vyživovacej povinnosti k deťom.

Z vyššie uvedených dôvodov preto súd návrh otca maloletých detí na zníženie výživného vo vzťahu k maloletým deťom G. C. H. ako v celom rozsahu nedôvodný, pre nesplnenie hmotnoprávnych podmienok podľa citovanej právnej úpravy, zamietol. Súd záverom nabáda otca maloletých detí k zodpovednosti, úsiliu o sebakritické prehodnotenie svojho doterajšieho konania, k zmene postojov k plneniu si rodičovských povinností. Poukazuje pritom s odkazom na vyššie citovanú právnu úpravu, že ani toto rozhodnutie, pokiaľ nadobudne právoplatnosť, nie je prekážkou pre opätovnú zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, najmä rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým a to i bez návrhu, v prípade preukázania ďalšej budúcej kvalifikovanej zmeny pomerov oproti rozhodným pomerom zisteným súdom v tomto konaní, z ktorých súd vychádzal vo svojom rozhodnutí v tejto veci.

V časti návrhu navrhovateľa ako otca vo vzťahu k plnoletej dcére J. ako odporkyni súd v nadväznosti na vyššie uvedené ďalej konštatuje preukázanú podstatnú zmenu pomerov na strane odporkyne ako oprávnenej v období od posledného rozhodnutia o výživnom (v tomto prípade, ako je uvedené, ide o cit. rozsudok č. k. 16P/110/2010-48 zo dňa 02.7.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.7.2010).

Pre posúdenie času takejto zmeny pomerov na strane plnoletej odporkyne v nadväznosti na všeobecnú právnu úpravu v ust. § 62 ods.1 Zákona o rodine je rozhodujúcim posúdenie, či a ak áno dokedy odporkyňa spĺňa charakteristiky osoby sústavne sa pripravujúcej na povolanie i v súlade s platnou osobitnou právnu úpravou (zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov, upravujúci pojem sústavnej prípravy na povolanie v § 35 ods.1, ods.2 písm. a/, b/ cit. zákona i s odkazom na osobitnú úpravu v zákone č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní /školský zákon/ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Takáto zmena pomerov na strane odporkyne - bez ohľadu na dovŕšenie plnoletosti a dátum ukončenia štúdia na strednej škole nastala najneskôr dňa 31.8.2012, skončením školského roka, v ktorom odporkyňa ukončila stredoškolské štúdium a po letných prázdninách nepokračovala kontinuálne v ďalšom vysokoškolskom štúdiu dennou formou - s ďalšími dôsledkami vo forme evidenčnej povinnosti vo vzťahu k príslušnému úradu práce (odporkyňa sa prihlásila príslušnému úradu ako uchádzačka o zamestnanie v októbri 2012) a straty nárokov na štátne dávky - prídavky na dieťa i náhradné výživné.

I keď vyššie uvedené skutkové zistenia na strane plnoletého dieťaťa - odporkyne po 31.8.2012 nasvedčujú existencii právneho dôvodu nielen pre zníženie, ale najneskôr od 01.02.2013, odkedy je zamestnaná i zrušenie dosiaľ súdom určeného rozsahu vyživovacej povinnosti navrhovateľa ako otca, súd je však zároveň v tomto prípade, keďže ide o výživné na plnoleté dieťa, viazaný návrhom navrhovateľa (§ 78 ods.1 Zákona o rodine v spojení s ust. § 153 ods.2 OSP), žiadajúceho zníženie vyživovacej povinnosti, ktorému preto ako čiastočne dôvodnému vyhovel. Pretože ide o výživné na dieťa, ktorého minimálnu výšku upravuje hmotnoprávny predpis - Zákon o rodine v ust. § 62 ods.3, súd s prihliadnutím na takúto právnu úpravu nemohol výživné znížiť viac, ako pripúšťa zákon a rozhodol preto o znížení vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporkyni s účinnosťou od 01.9.2012 na sumu zodpovedajúcu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (v spojení s opatrením MPSVR SR č. 181/2012 Z.z., účinným od 01.7.2012 takto určenému výživnému aktuálne v čase vyhlásenia tohto rozsudku zodpovedá suma 26,65 eur mesačne, čo je viac, ako konkrétna suma zníženého výživného navrhovaná navrhovateľom) a vo zvyšku (za obdobie predchádzajúce 01.9.2012 a pokiaľ žiadal nižšie ako zákonom pripustené minimálne výživné) návrh navrhovateľa na zníženie výživného voči odporkyni ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania, vzniknutých účastníkom v konaní začatom na návrh navrhovateľa ako otca maloletých detí, súd rozhodol podľa ust. § 146 ods.1 písm. a) OSP v spojení s ust. § 81 ods.1 OSP, keďže ide o konanie vo veci starostlivosti o maloleté deti, ktoré možno začať i bez návrhu tak, že právo na ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov. Vo vzťahu k časti konania o návrhu navrhovateľa proti odporkyni, plnoletej dcére, ktoré naopak možno začať len na návrh, súd rozhodol so zreteľom na len čiastočnú úspešnosť oboch účastníkov v konaní (§ 142 ods.2 OSP) a s prihliadnutím na predmet konania, ktorým je rozsah vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu (§ 150 ods.1 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia tohto jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline (§ 201, § 204 ods. 1 OSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 OSP - z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 OSP). Odvolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods.2 OSP. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods.3 OSP).

Podľa § 205 ods.2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods.1 OSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods.2 OSP). Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie (§ 161 ods.1 OSP). Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť (§ 161 ods.2 OSP).

Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (§ 163 ods.2 OSP).